

30. Ismeretlen lészpedi csángó levele a Magyarországra kitelepedett rokonokhoz. Lészped, 1947. december 7.

Éljen a demokrácia, éljen a Románia és Magyarország közötti szilárd barátság, éljen a szabadság!

Drága sógorok, nővérem és unokák,
először is azt szeretném, hogy ez a néhány sorom boldogságban és lelki békében találjon benneteket. Drágáim tudjátok meg, hogy mi jó egészségben vagyunk az egész család, a mamával, a gyerekekkel valamint Zediu [Zöld] József családjával, amit nektek is kívánunk. Drágáim, tudatom veletek, hogy megkaptam első leveleteket névre szólóan a postán, és még kétszer Borta [Barta] István révén. Kedveseim, nem tudtam megköszönni a leveleteket, amit XI. hó 18. napján kaptam meg, amiben értesültem helyzetetekről. Nagyon megörvendtünk annak a rendkívüli boldogságnak, amivel megajándékozott a Jó Isten. Azt hiszem, hogy csak a Szűz Mária, a szegények és elesettek megváltója segített abban, hogy örüljete, hogy ti és testvéreitek teljes szabadságban örvendezhettek a templomban az anyanyelv használatának, anélkül, hogy ellenséges szemmel néznének, mint ahogy mivelünk történik. Tudjátok meg, hogy nálunk elszánt harcot folytattak a klérussal és többen testvéreink közül, akik az állam hóhérének, I. Talmácelnek a szolgálatába szegődtek, és akit mint tudjuk, csak Isten segéd-mével tudtunk megsemmisíteni. Ő már nem előljáró, áthelyezték a harmadik pap után, akik itt hányódtak, és nem kedvelték az anyanyelvünket. Tudjátok meg, hogy a boldogság hozzánk is eljutott és félig szabadságot nyertünk arra, hogy a templomban a mise magyar és román nyelven történjék.

X. hó 29–30-án különböző közbenjárások és erőfeszítések után, amelyekre a reakciók miatt volt szükség, tudjátok meg, határozottak vagyunk, és nem hátrálunk. Csak előre akarunk lépni, hogy iskolánk legyen; a kérésünkre két tanítónak kell érkeznie Brassóból. A bizottság, ami a Kultuszminisztériumban jött létre, mellénk állt, és a reakciók azt mondták, hogy nem ellenezték, sőt ők is beiratják gyerekeiket a magyar nyelv miatt az iskolába. Azonban szívükben tovább ég a gyűlölet és az ellenségeskedés, de nem azért, mintha ők is ne kívánják továbbra is, [?] hogy nincs kedvükre, hogy nem tudnak irányítani, hogy előrköljék a pap nélküli egyház földjét a faluban. Miután megalakult a Magyar Népi Szövetség, teljesen megszelídültek és már rájuk nincs szükség, gondolom, itt nem állunk meg. Tudjátok, hogy a Daskolu Franku [Fráncu tanító] átvette a posztját, az első naptól, amikor magyar nyelven indult a szolgálat, nagy örömünkre; ő egy félelmet nem ismerő ember, szorgalmasan végzi feladatát. Sajnáljuk, hogy vannak még reakciók, de nem érdekelnek. Tudatom, hogy Temesváron voltam, mint a Magyar Népi Szövetség Párt [sic!] delegátusa, ahol a mi moldvai csángóink érdekeiért léptem fel és meg vagyok győződve, hogy eleget tesznek a kívánalmainknak az istentisztelet teljes szabadságának és meg fogják parancsolni, hogy az állam törvényeit gyakorolják, kivétel nélkül, és nagyon örvendünk, hogy Czikó Nándor képviselő elvtárs és az összes demokratikus pártok a lészpedi csángók megmentése mellett van.¹

MTAK, Ms.5172/192, Domokos Pál Péter-hagyaték, kézzel írott (nyelvileg hibás, olykor nehezen értelmezhető), román nyelvű levél. Közli Vincze 1999/b, 221. o.

¹ A levél felső részén feltehetően a levelet elküldő személy magyarul még odairta: „Arra kérek, hogy borítékaitokat jobban zárjátok le, és a borítékra a lezáráshoz tegyétek rá a postai bélyeget, hogy amíg megérkezik a faluba, ne nyissák fel és nehogylolvassák a reakciók.”

